

ความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม
การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร

นางสาวกรรณิการ์ บารมี

สถาบันวิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-634-834-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**NEEDS FOR DEVELOPING WORK COMPETENCIES OF THE GROUP
FACILITATORS OF GENERAL NON-FORMAL EDUCATION
DISTANCE LEARNING TYPE IN BANGKOK METROPOLIS**

Miss Kannikar Baramee

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Non-Formal Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-634-834-5

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

กรณีการ บารมี : ความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำ
กลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร (NEEDS
FOR DEVELOPING WORK COMPETENCIES OF THE GROUP FACILITATORS
OF GENERAL NON-FORMAL EDUCATION DISTANCE LEARNING TYPE IN
BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุรกุล เจนอบรม, อ.ที่ปรึกษา (ร่วม)
: ผศ.ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตินคม, 156 หน้า, ISBN 974-634-834-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและวิธีการพัฒนาสมรรถภาพในการ
ปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร
และเปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานระหว่างครูประจำกลุ่มในศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1-4 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูประจำกลุ่มใน
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 แห่ง ที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งกลุ่มการศึกษา
ทางไกล ในภาคเรียนที่ 1/2539 รวมจำนวน 1,166 คน กลุ่มตัวอย่างได้รับการเลือกแบบสุ่มในแต่ละศูนย์
ได้จำนวนตัวอย่างรวม 298 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการเก็บรวบรวมข้อมูล
ใช้การส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และได้รับกลับคืนมา 294 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.66
วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยาย คือ ค่าแจกแจงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติ
อนุมาน คือ การกำหนดค่าโดยใช้ช่วงความเชื่อมั่น 95 % ของค่าเฉลี่ยในประชากร และวิเคราะห์
ความแปรปรวนแบบทางเดียว

สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร
มีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้าน ในระดับมากทุกด้าน และทุกรายการ
เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา ด้านการประชาสัมพันธ์
และการประสานงาน ด้านธุรการและงานทะเบียน ด้านการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม และด้านการวัด
และประเมินผล

2. วิธีพัฒนาที่ครูประจำกลุ่มต้องการสำหรับการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน คือ
การประชุมเชิงปฏิบัติการ

3. ครูประจำกลุ่มในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครทั้ง 4 แห่ง มีความต้อง
พัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ภาควิชา.....การศึกษานอกโรงเรียน.....
สาขาวิชา.....การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....
ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C 743348 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEY WORD : DEVELOPING WORK COMPETENCIES / GROUP FACILITATORS / DISTANCE LEARNING TYPE

KANNIKAR BARAMEE : NEEDS FOR DEVELOPING WORK COMPETENCIES OF THE GROUP FACILITATORS OF GENERAL NON-FORMAL EDUCATION DISTANCE LEARNING TYPE IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SURAKUL JANOBROM, Ed. D. THESIS CO-ADVISOR : ASSIST. PROF. SUWATANA SUWANAKHETNIKOM, Ed.D. 156 pp. ISBN 974-634-834-5

The purposes of this research were to study the content and methods in needs for developing work competencies of the group facilitators, and to compare the needs of the group facilitators among Bangkok Non-formal Education Center 1-4. Research populations were 1,166 group facilitators in Bangkok. The instrument utilized for data collection was a questionnaire. Two hundred and ninety-eight copies of questionnaire were distributed to the group facilitators, two hundred and ninety-four copies or 98.66 percent were completed and returned. Data were analyzed by using percentage, arithmetic mean, standard deviation, Interval estimation 95 %, and one way analysis of variance.

Research findings were as follows :

1. The group facilitators expressed their needs at high level for all aspects of competencies which were ; counselling and problem solving, public relation and coordination, administration and registration, group process activity, and measurement and evaluation.
2. The method in developing work competencies which the group facilitators expressed their needs was a workshop.
3. The needs for developing work competencies of the group facilitators among Bangkok Non-formal Education Center 1-4 were not statistically different at .05 level of significance.

ภาควิชา.....การศึกษานอกโรงเรียน.....
สาขาวิชา.....การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....
ปีการศึกษา.....2539.....

ลายมือชื่อนิสิต.....กานทิศา วัฒน.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....สุรกุล จันทร์บร.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....สุวตนา สุวานักเหล็ก.....

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อจำกัดของการวิจัย	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	12
ความเป็นมาของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	12
หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	14
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล	16
หลักการจัดการศึกษาทางไกล	16
วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาทางไกล	17
วิธีเรียนทางไกล	17
การพบกลุ่มตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ..	18
ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ	
วิธีเรียนทางไกล	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สมรรถภาพของครูประจำกลุ่ม	26
ความหมายของสมรรถภาพ	26
สมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม	27
การพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม	37
การพัฒนานุเคราะห์	37
ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนานุเคราะห์	39
ความมุ่งหมายของการพัฒนานุเคราะห์	40
ขั้นตอนการดำเนินงานการพัฒนานุเคราะห์	41
การวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนานุเคราะห์	42
วิธีการพัฒนานุเคราะห์	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
งานวิจัยในประเทศ	51
งานวิจัยในต่างประเทศ	64
3 วิธีดำเนินการวิจัย	67
การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิด...	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	73
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ...	77
ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพในการ ปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร	80

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	ผลการวิเคราะห์ความต้องการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสมรรถภาพ ในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร 90
	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความต้องการการพัฒนา สมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม ระหว่างศูนย์การ ศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 1-4 107
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 108
	สรุปผลการวิจัย 108
	อภิปรายผล 110
	ข้อเสนอแนะ 123
	รายการอ้างอิง 127
	ภาคผนวก 136
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ 137
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 138
	ประวัติผู้เขียน 156

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนครูประจำกลุ่มในประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กำหนดตามศูนย์การศึกษา ศึกษานอกโรงเรียนที่สังกัด	70
2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด เพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการเป็น ครูประจำกลุ่ม ระดับชั้นที่สอน และสถานภาพการทำงาน	77
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ช่วงความเชื่อมั่น 95 % และระดับความ ต้องการการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มการ ศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิชิเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร	80
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ช่วงความเชื่อมั่น 95 % และระดับความ ต้องการการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มใน รายการด้านการแนะแนวและการแก้ปัญหา	81
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ช่วงความเชื่อมั่น 95 % และระดับความ ต้องการการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มใน รายการ ด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน	83
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ช่วงความเชื่อมั่น 95 % และระดับความ ต้องการการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มใน รายการด้านธุรการและงานทะเบียน	85
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ช่วงความเชื่อมั่น 95 % และระดับความ ต้องการการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มใน รายการด้านการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม	87
8	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ช่วงความเชื่อมั่น 95 % และระดับความ ต้องการการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มใน รายการด้านการวัดและประเมินผล	88
9	ค่าร้อยละของความต้องการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสมรรถภาพในการ ปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม จำแนกตามรายการด้าน แนะแนวและการ แก้ปัญหา	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	คำร้อยละของความต้องการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม จำแนกตามรายการด้าน การประชาสัมพันธ์ และการประสานงาน	92
11	คำร้อยละของความต้องการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม จำแนกตามรายการด้านธุรการและงานทะเบียน	94
12	คำร้อยละของความต้องการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม จำแนกตามรายการด้านการจัดกิจกรรม การพบกลุ่ม	96
13	คำร้อยละของความต้องการเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม จำแนกตามรายการด้านการวัดและประเมินผล	99
14	อันดับที่ของความต้องการเกี่ยวกับวิธีพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร	102
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนความต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติของครูประจำกลุ่มในศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1-4	107

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.สุรกุล เจนอบรม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยมา ด้วยดีตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ และขอขอบพระคุณบัณฑิต วิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนบางส่วนในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับที่ได้ กรุณาให้ข้อมูล ให้คำแนะนำที่มีคุณค่า ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และขอขอบคุณพี่น้องผองเพื่อนที่คอยห่วงใย และให้กำลังใจกันเสมอมา ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับคุณสุรศักดิ์ จินตรัตน์ ที่กรุณาช่วยวิเคราะห์ ข้อมูลและคุณชุตินา ชมชูเวชซ์ ที่ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์

กราบขอบพระคุณ คุณแม่ ที่คอยเตือนสติและให้กำลังใจตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

กรรมิการ์ บารมี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย